

ประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

Effectiveness of youths' prevention spirits consumption via community
participation City Municipality SongKla Province.

¹ศรัณยู เสน่ห์นุกูล

Saranyu Sanenukul¹

เจ้าพนักงานสรรพสามิตชำนาญงาน สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สงขลา

Professional excise officer Songkhla Area Excise Office

E-mail: keng.saranyu999@gmail.com

Retrieved 07-07-2023; Revised 15-08-2023; Accepted 25-08-2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินระดับประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 3) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ชุมชนในอำเภอสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 406 คนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิเคราะห์ 1) ด้านประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การป้องกันการดื่มสุราของเยาวชน การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The purpose of this research was to 1) evaluate Effectiveness of youths' prevention spirits consumption via community participation City Municipality Songkhla Province. 2)compare Effectiveness of youth prevention spirits consumption via community participation City verified by respondents demographic factors.3) explain correlation between affecting factors with Effectiveness of youth prevention spirits consumption via community participation City Municipality Songkhla Province. This was quantitative research; sample were 406 residents of communities located in area of City Municipality Songkhla Province. Questionnaires were data collection tools. Analytical statistics were percentages standard deviation mean ANOVA F and Pearson correlation. The results revealed that 1) Effectiveness of youths 'prevention spirits consumption via community participation were highest level. 2) There was not any difference among respondents 'attitude toward Effectiveness of youths' prevention spirits consumption via community participation. 3) There were positive statistical correlation between affecting factors with Effectiveness of youth prevention spirits consumption via community participation City Municipality Songkhla Province at .01level.

Keywords: Effectiveness, Youth Prevention Spirits Consumption, Community Participation

บทนำ

ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ถือได้ ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับชาติโดยพบว่าคนไทย มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงเป็นอันดับที่ 5 ของโลก (1) ในปีพ.ศ. 2550 จากการสำรวจพฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป พบว่า ประชากร 51.20 ล้านคน ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 14.90 ล้านคนหรือร้อยละ 29.30 และที่น่าเป็นห่วง เป็นอย่างยิ่งคือกลุ่มวัยรุ่น มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 21.90 จากการวิเคราะห์ ความชุกของผู้ที่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์แบบดื่มประจำ ระหว่างปี พ.ศ. 2539-2550 พบว่ากลุ่ม วัยรุ่นดื่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.70 เป็นร้อย ละ 8.00 (National Statistical Office. The 2007) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำมาซึ่งผลกระทบ มากมาย ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้าน สุขภาพ ดังเช่น การศึกษาที่พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ ตั้งใจ (Suwan P. 2006, Thongprasert , 2004) มีโอกาส ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า ก่อให้เกิดความรุนแรง เกิดการทะเลาะวิวาท นำไปสู่สาเหตุของการเสียชีวิตในที่สุด โดยพบว่าครอบครัวที่มี ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสใช้ความรุนแรงมากกว่าครอบครัวที่ไม่มีผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึง 3.48 เท่า (Thai Health Promotion Foundation; 2005.) ซึ่งเป็นต้นเหตุของอาชญากรรมถึงร้อยละ 50.20

(Center for Alcohol Studies. Alcohol annual report 2010. และทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกได้ร้อยละ 20.4 (Department of Juvenile Observation and Protection 2007). จังหวัดสงขลา จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระดับสูง และมีปัญหาทางสังคมจากการบริโภคสุรา และมีผลข้างเคียงทั้งด้านอาชญากรรมและสุขภาพ จังหวัดกำหนด มาตรการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดสงขลา ปี 2565 – 2566 ประกอบด้วย 1.พัฒนากลไกนโยบายสร้างความร่วมมือในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัดและอำเภอ 2. สร้างสิ่งแวดล้อมปลอดภัยรวมทั้งลดแรงสนับสนุนการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย 3. สนับสนุนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดแอลกอฮอล์สร้างความตระหนักเรื่องพิษภัยและรู้เท่าทันกลยุทธ์ทางการตลาด และป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ 4. พัฒนาระบบการเข้าถึงบริการและช่วยให้ผู้ดื่มเลิกดื่มแอลกอฮอล์และ 5.พัฒนาการใช้มาตรการชุมชนเพื่อควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ทุกตำบลละ 1 หมู่บ้าน ทั้งนี้ได้พิจารณาจัดให้มีทีม ATCU (Alcohol and Tobacco Control Operation Unit) ออกปฏิบัติงานในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ภายใต้วงเล็บ "ชีวิตวิถีใหม่ ขับขี่ปลอดภัย ไร้อุบัติเหตุ" และ "ขับไม่ดื่ม ดื่มไม่ขับ" ในระหว่างวันที่ 11-17 เมษายน 2565 เพื่อออกตรวจเตือนบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กับสถานประกอบการร้านค้า และประชาชนทั่วไป ในช่วงก่อนเทศกาลสงกรานต์และช่วงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งห้ามให้มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กับเด็กอายุไม่เกิน 20 ปี เพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้มีการกระทำความผิด

ซึ่งหากพบเห็นการกระทำความผิดรวมถึงกรณีการเกิดอุบัติเหตุกับเด็กอายุไม่เกิน 20 ปี ที่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่า 20mg% ขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามขยายผลไปดำเนินคดีกับร้านค้าที่จำหน่ายตาม พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 29 (1) จำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ รัฐบาลได้ใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการดื่มสุรากลากหลายวิธีซึ่งส่วนใหญ่เป็นแนวทางให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบาย จึงเป็นการพัฒนาจากมุมมองของคนนอกส่งผลให้เห็นจุดอ่อนของการดำเนินการ และยังพบว่าหลายมาตรการใช้ได้ผลบางมาตรการยังไม่ได้ผลเท่าที่ควรซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่ามาตรการต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้ยังไม่เพียงพอต่อการกระตุ้นเตือนให้เยาวชนไทย ดื่มสุราน้อยลง (จूरีย อูสาหะ และเศรณีย์ จุฬาสรีกุล, 2548) การทบทวนวรรณกรรมพบว่า กระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพของชาวบ้านให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเข้าใจปัญหาของตนเอง ตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง และสามารถวางแผนและดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้มีการศึกษา เกี่ยวกับการนำแนวคิดการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการป้องกันการใช้บุหรี่ในกลุ่มเยาวชน (กฤษณา ภูพลพันธ์, 2551) โดยศึกษาพฤติกรรมการใช้บุหรี่ของเยาวชนในชุมชน ประเมินความต้องการและศักยภาพของชุมชนในการป้องกันการใช้บุหรี่ของกลุ่มเยาวชนศึกษาวิธีการ ความคิด ความเชื่อของชุมชน ในการเลิกสูบบุหรี่และศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการใช้บุหรี่ของเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า สามารถนำกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการป้องกัน การใช้บุหรี่ในกลุ่มเยาวชนโดยชุมชนมีส่วนร่วมได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า แนวคิดการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการป้องกันควบคุมโรคและพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ได้อีกด้วย การศึกษาครั้งนี้จึงนำ PRA มาใช้ในการประเมิน

สถานการณ์การดื่มสุราในกลุ่มเยาวชนและแนวทางการแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วม เพื่อให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเข้าใจปัญหาของตนเองตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง และสามารถวางแผนดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหของชุมชนได้ ปัญหาการป้องกันการดื่มสุราเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อนและค่อนข้างละเอียดอ่อนจึงจำเป็นต้องใช้เจ้าของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาช่วยในการมองปัญหาเข้าใจปัญหาของตนเองและมองเห็นศักยภาพของชุมชนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหการดื่มสุราเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อภูมิปัญญาชุมชนในการเลิกบริโภคสุราและแนวทางการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราโดยใช้ภูมิปัญญาชุมชน (ราตรี ศรีลัสม, 2549) โดยการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถอดบทเรียนจากประสบการณ์เลิกสุราของสมาชิกในชุมชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าได้ภูมิปัญญาชุมชน อันเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราในชุมชน นอกจากนั้น ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ชุมชนเกิดความรักความสามัคคีต่อกันและเห็นสิ่งอื่นใดในกระบวนการภูมิปัญญาชุมชนนี้ได้มีประชาชนสมัครใจเลิกสุรา 3 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในลักษณะต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สามารถป้องกันการดื่มสุราในชุมชนได้ (สุวรรณี แสงอาทิตย์, 2550) นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชนยังไม่มีผู้ศึกษาในบริบทของชุมชน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นศึกษาโดยใช้โปรแกรมการสอนสุขศึกษา การใช้สื่อการสอนการใช้ทฤษฎีแรงจูงใจร่วมกับการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้เกิดมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น จึงทำให้ไม่เกิดความยั่งยืน (ชลวิทย์ บุญศรี, 2549) เนื่องจากการศึกษายังขาดมุมมองของเยาวชนและคนในชุมชนจากการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ชุมชนเพื่อที่จะหาแนวทางในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชนโดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (วนิดา พลเชียงสา, 2549 ; อัมมندا ไชยกาญจน์, 2549) จากการศึกษาสำรวจในชุมชนแห่งหนึ่งของจังหวัดสงขลาพบว่า ในอดีตชุมชนมีการดำเนินการต่อสู้สุราตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา โดยมีทั้งองค์กรภายนอก คือ สสส. เทศบาลนครหาดใหญ่ และองค์กรภายในชุมชน คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และกลุ่มผู้นำชุมชน ได้ให้การสนับสนุนและดำเนินการจัดกิจกรรมในการรณรงค์ต่อสู้สุรา อาทิเช่น การรณรงค์ งดเหล้าเข้าพรรษา การจัดกีฬาต้านภัยยาเสพติด การจัดเวรตรวจตรารักษาความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งผลการดำเนินงานพบว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และส่วนใหญ่ทำในกลุ่มของผู้ใหญ่ และในกลุ่มเยาวชน แต่ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องทำให้กลุ่มเยาวชน กลับมาดื่มสุราเพิ่มมากขึ้นและดื่มในอายุน้อยลง และยังพบว่าการดื่มสุราของเยาวชนส่งผลกระทบต่อ บุคคล ครอบครัว และชุมชน จนกลายเป็นปัญหาของสังคม (สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า, 2555) ถึงแม้ว่าปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันรณรงค์เพื่อต่อสู้สุราผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเห็น ความสำคัญในการป้องกัน และแก้ไขปัญหการดื่มสุราแต่กลับพบว่าสถานการณ์การดื่มสุราของเยาวชน ในชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ประกอบกับชุมชนและแกนนำเยาวชนตระหนักและเห็นความสำคัญในการ แก้ปัญหาดังกล่าวและยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจแนวคิดการวิเคราะห์ ชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้ในการศึกษาแสวงหาแนวทางการ ป้องกันการดื่มสุราของเยาวชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
3. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ไม่มีความแตกต่างกัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมประกอบด้วย แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการทบทวน และเป็นแนวทางในการวิจัย ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

(1) แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น (ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์, 2550) การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน (สัญญา เคนาภูมิ, 2551)

Cohen and Uphoff (1980) ได้มีการนำเอากระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และได้จำแนกรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ลำดับแรก คือ การตัดสินใจเบื้องต้นเริ่มต้นด้วยการระบุความต้องการในท้องถิ่น ลำดับที่สอง คือ การตัดสินใจที่เป็น

กระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการต่อจากการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น ซึ่งอาจจะต้องมีบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และลำดับที่สามเป็นการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) คนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานของโครงการได้สามวิธีหลัก (1) การสนับสนุนทรัพยากร (2) การบริหารและ การประสานงาน และ (3) การเข้าร่วมกิจกรรมและโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงาน และการประสานงาน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) การเข้าร่วมในโครงการและกิจกรรมต่างๆ สามารถนำไปสู่ผลประโยชน์ 3 ประเภท (1) ทางกายภาพของชุมชน (2) สังคม และ (3) ส่วนบุคคลนอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลประโยชน์ทางบวกและผลที่อาจเกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการและกิจกรรมต่อชุมชนด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อมสามารถเกิดขึ้นได้กับการประเมินที่เน้นโครงการเป็นหลัก หากมีกระบวนการตรวจสอบอย่างเป็นทางการ ต้องทราบว่าใครมีส่วนร่วมในกระบวนการนั้น มีความต่อเนื่องมากน้อยเพียงใด มีอำนาจอะไรที่จะทำให้กิจกรรมบรรลุผลตามเป้าหมาย และสมาชิกในชุมชนรับฟังเมื่อมีข้อเสนอแนะหรืออาจมีการปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการเท่านั้น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกตถึงสิ่งที่มีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

สรุป การมีส่วนร่วมของชุมชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาตั้งแต่การร่วมตัดสินใจ ส่วนร่วมในการดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล เกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายกิจกรรม หรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม

(2) แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิผล

แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิผล หมายถึง แนวทางหรือวิธีการ กระบวนการหรือตัววัดนั้น สามารถตอบสนองจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดีเพียงใด การประเมินประสิทธิผลต้องประเมินว่าสามารถบรรลุความต้องการได้ดีเพียงใดด้วยการใช้แนวทางที่เลือก การนำไปปฏิบัติหรือตัววัดที่ใช้ (ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2545)

(1) ประสิทธิภาพขององค์การ คือ ความสำเร็จขององค์การประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ

- 1) การผลิต (Production)
- 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency)
- 3) ความพึงพอใจ (Satisfaction)

4) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness)

5) การพัฒนา (Development)

ประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์การใดองค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานมีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์การพึงประสงค์คณะ (Gibson and Other, 1982)

(3) แนวคิดและความหมายของสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 (2551) ให้ความหมายว่า สุรา หมายถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา สถาบันการแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข (2551) ให้ความหมายว่า สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มี เอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ปริมาณไม่เกิน 60 ดีกรี ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถใช้ดื่มได้ สุราจัดเป็นสิ่งเสพติด ประเภทหนึ่ง เมื่อดื่มสุราจนมีการสะสมในระดับหนึ่งจะติดสุราและเมื่อหยุดการดื่มแล้วจะมีปฏิกิริยาของร่างกาย ที่เรียกว่า อาการลงแดง สุราหรือเหล้า หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ชนิด เอทิลแอลกอฮอล์) เป็นส่วนประกอบ ที่สำคัญโดยแอลกอฮอล์มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ผู้ที่กินเหล้าในปริมาณไม่มากจะรู้สึกผ่อนคลายเนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตได้สำนึกที่คอยควบคุมตนเอง ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น แต่เมื่อกินมากขึ้นก็จะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พูดไม่ชัด จนแม้กระทั่งหมดสติในที่สุด สุราเป็นกลุ่มเครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม เช่น เหล้า เบียร์ กระแช่ ไวน์ โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดจะมีปริมาณ แอลกอฮอล์แตกต่างกัน (อารีกุล พวงสุวรรณ ,2553, ไพรัตน์ อันอินทร์ ,2552, หน้า13)

สรุปได้ว่า สุราหรือเหล้า คือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ชนิดเอทิลแอลกอฮอล์ เป็นส่วนประกอบสำคัญออกฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลางผู้ดื่มเหล้าปริมาณไม่มากจะรู้สึกผ่อนคลายและเพลิดเพลิน เนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตได้สำนึกที่คอยควบคุมตนเองทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น แต่ถ้าดื่มปริมาณมากจะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พูดไม่ชัด และอาจหมดสติหรือตายได้

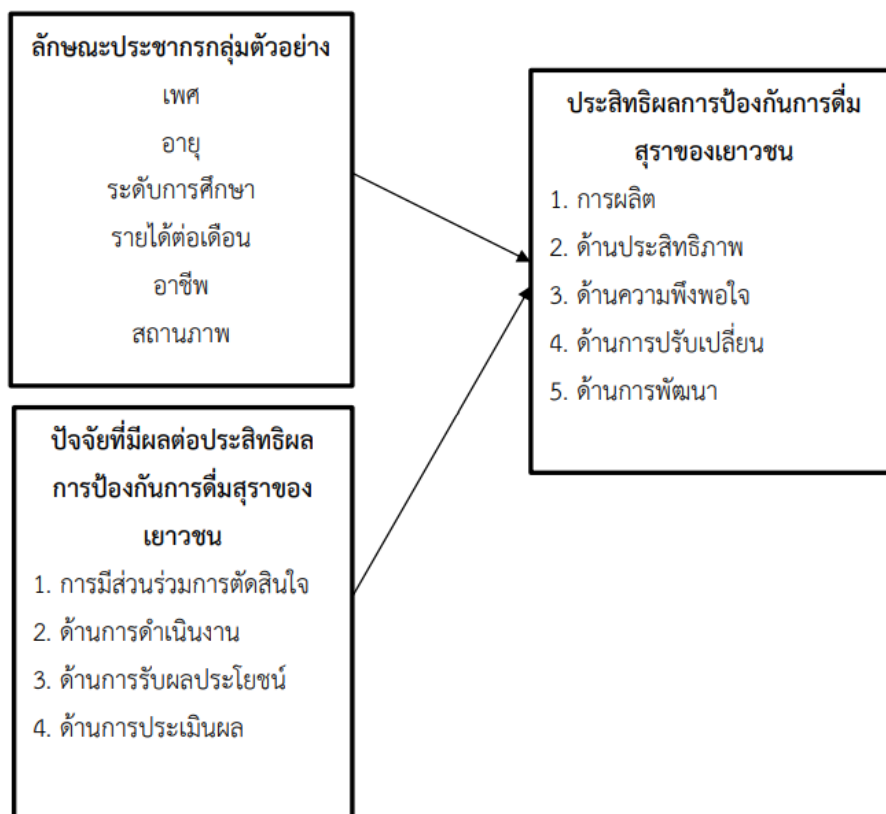
การจำแนกประเภทของสุราในภาคอุตสาหกรรมแบ่งมาตรฐานผลิตภัณฑ์สุราเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สุราหมัก (Fermented Liquors) เป็นผลิตผลที่ได้จากการหมักส่ำให้เกิดเป็นน้ำเมาที่มีเปอร์เซ็นต์แอลกอฮอล์มากน้อยตามต้องการและไม่มีการกลั่น

2. สุรากลับ (Distilled Liquors) ผลที่ได้จากการหมักส่ำให้เกิดแรงแอลกอฮอล์แล้วกลั่น แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ ก เป็นสุราที่กลั่นโดยตรงเพื่อให้ได้กลิ่น รสเฉพาะจากวัตถุดิบนั้น เช่น สุราขาว วอดก้า เป็นต้น ข เป็นสุรากลับหรือแอลกอฮอล์ผสมปรุงแต่งสี กลิ่น รส และมีเปอร์เซ็นต์แอลกอฮอล์ตามต้องการ ค เป็นสุรากลับหรือแอลกอฮอล์ที่นำมาปรุงแต่งโดยมีกรรมวิธีเก็บไว้นานเพื่อให้มีคุณภาพดี แล้วปรุงแต่งสี กลิ่น รสและมีเปอร์เซ็นต์แอลกอฮอล์ตามต้องการ เช่น วิสกี้ บรั่นดี เป็นต้น (เทพินทร์ พิชรานุกรักษ์, 2541) การบริโภค สุราของคนไทยนิยมบริโภคสุราหลายชนิด ได้แก่ เหล้าบรั่นดี วิสกี้ เหล้ารัม วอดก้า เหล้าคอกเทลต่าง เหล้าขาว แชมเปญ ไวน์ เบียร์ เหล้าหมักพื้นเมือง

สรุปได้ว่า สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ ผสมอยู่มีหลายประเภทแต่ละประเภท มีความนิยมในกลุ่มที่ต่างกัน ได้แก่ เหล้าบรันดี วิสกี้ เหล้ารัม วอดก้า คอกเทล เหล้าขาว แชมเปญ ไวน์ เบียร์ และเหล้าหมักพื้นเมือง พบว่าประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่คนไทยนิยมดื่ม ได้แก่ เบียร์ ร้อยละ 60.9 สุราขาวหรือสุรากลั่น ร้อยละ 42.7 สุราสียี่ห่อไทยร้อยละ 23.6 สุราสียี่ห่อต่างประเทศร้อยละ 4.7 ขณะที่กลุ่มเยาวชน 15-19 ปี นิยมดื่มเบียร์ ร้อยละ 74.5 สุราขาวหรือสุรากลั่นร้อยละ 37.6 สุราสียี่ห่อไทยร้อยละ 25 สุราสียี่ห่อต่างประเทศ ร้อยละ 2.8 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความนิยมบริโภคของทั้งสองกลุ่มนี้ พบว่า เยาวชนนิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมสมัยมากขึ้น และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมลดลง แต่อย่างไรก็ตามสุราแต่ละประเภทก็มีระดับแอลกอฮอล์ที่ต่างกัน ซึ่งเมื่อดื่มเข้าไปแล้วสามารถทำปฏิกิริยากับร่างกายและแสดงอาการต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับปริมาณที่ดื่มและระดับของการดื่มในแต่ละครั้ง (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ,2552)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่ ชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 7,898 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ ชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
จำนวน 406 คน

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยจะ
รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัย
ดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา
ค่าสถิติ

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อ
พรรณนาคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะ
เบื้องต้นของข้อมูลกับความเหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร (Multivariate analysis) การ
เปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนของ อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา จำแนกด้วยลักษณะประชากรใช้สถิติ One way ANOVA และ การวิเคราะห์ค่าที่

การหาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนของอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการ
มีส่วนร่วมของชุมชนของ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาด้วยการหาสหสัมพันธ์ใช้สถิติ Pearson R

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักซึ่งแบ่งโครงสร้าง
ของแบบสอบถาม ออกเป็นสามส่วน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วม
ของชุมชนของ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดย
การมีส่วนร่วมของชุมชนของ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นไปขอคำปรึกษาและ
ตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษา และทำการปรับจนเกิดความเหมาะสมสร้างเป็นแบบสอบถาม
แล้วจึงนำไปทำการทดสอบความเที่ยงต่อไป

การหาความเที่ยง (Reliability Test) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับแล้ว แล้วไปทดสอบกับประชาชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความเที่ยง (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .895

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาค้นคว้าตามวิธีการดำเนินการศึกษาดังกล่าวมาในข้างต้น สามารถนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดดังต่อไปนี้ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 และเพศชาย จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 ตามลำดับ

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-33 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาอายุระหว่าง 42-49 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา อายุระหว่าง 34-41 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 รองลงมา อายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และอายุ 50-60 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมา มัธยมศึกษา จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 และปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา 8,000 - 15,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และ 15,001 -22,000 บาท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตามลำดับ

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมา ทำงานบริษัทเอกชน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมา รับราชการ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และเกษตรกร จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ตามลำดับ

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพ โสด จำนวน 201 คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมา คู่สมรส จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมา หม้าย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 และ หย่าร้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวม

ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวม	$\bar{x}$	แปลผล
ด้านประสิทธิภาพ	4.45	มากที่สุด
ด้านความพึงพอใจ	4.40	มากที่สุด
ด้านการปรับเปลี่ยน	4.32	มากที่สุด
ด้านการพัฒนา	4.30	มากที่สุด
ด้านการผลิต	4.05	มาก
รวม	4.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.35 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.40 และ ด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ ด้านการผลิต อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.05

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.20 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.34 รองลงมา ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.24 และ ด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04

ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเป็นเชิงบวกระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกด้วยลักษณะประชากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเป็นเชิงบวกระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อภิปรายผลการวิจัย

ประสิทธิผลการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.35 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ด้านประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมาด้านด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.40 และด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ด้านการผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.05 สอดคล้องกับจิรัชยา เจียวกิก และสันติชัย แยมใหม่ (2558) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชน พบว่าชุมชนเคยมีประสบการณ์ในการต่อสู้สุรา ทั้งประสบการณ์ของผู้ที่สามารถเลิกดื่มสุราได้ โดยลดการดื่มสุราสร้างแรงจูงใจในการเลิกสุรา และการรวมพลังชุมชนในการณรงค์ต่อสู้สุราและปรับค่านิยม แต่การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ชุมชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชนสอดคล้องกับกานต์นระรัตน์ จรามร นันทวิติ นิยมบุญ ไพโรจน์ เสานวม การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อลดพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการวิจัยพบว่า ในขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อลด พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวิจัยเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนารูปแบบ ในระดับสูงสุดโดย กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 80 มีส่วนร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอนของกระบวนการ ผลการใช้รูปแบบการดำเนินงานโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อลดพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ชุมชนมีการกำหนดมาตรการทางสังคม ชุมชนและภาคเครือข่ายมีความเข้มแข็ง ประชาชนในชุมชนบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง โรงเรียน วัดและสถานที่ราชการเป็นเขตปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้านค้าในชุมชนส่วนใหญ่ไม่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประชาชนมีความรู้เรื่องโทษพิษภัยของเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และเกิดนวัตกรรมชุมชนเพื่อลดพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ งานของวรัท ปทุมศรีวิโรจน์ (2561) ผลกระทบของพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากการมีร้านเหล้าในเขตชุมชนเมืองเอก ปทุมธานีด้านผลกระทบต่อตนเองโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับ เห็นด้วยปานกลาง และผลกระทบจากการมีร้านเหล้าในเขตชุมชนเมืองเอก ปทุมธานี ด้านผลกระทบต่อสังคมโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตส่งผลกระทบต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ด้านผลกระทบต่อตนเอง และผลกระทบต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และดรุณี คุณวัฒนา (2554) ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของสตรี ในเขตอำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการดื่มอยู่ระดับเสี่ยงและเสี่ยงสูงเท่า กันระดับติดและอันตราย พบว่ามีคนใกล้ชิดทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในครอบครัวดื่มสุรา พฤติกรรมของคนในครอบครัวหลังดื่มสุราคือทำลายข้าวของ ส่วนพฤติกรรมของคนใกล้ชิดที่ไม่อยู่ในครอบครัวหลังดื่มสุรา คือ อารมณ์ดีและสนุกสนาน ร้านค้าทั้งในและนอกชุมชนเป็นแหล่งที่หาซื้อสุราได้มากที่สุด วิธีการเดินทางไป หาซื้อในชุมชนคือเดิน ส่วนนอกชุมชนจะใช้จักรยานยนต์ไปหาซื้อเอง และสามารถซื้อได้ตลอดเวลา ค่านิยมของการใช้สุราในชุมชนอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก สื่อและโฆษณาต่าง ๆ มีผลต่อความรู้สึกอยากดื่ม จะเห็นได้ว่าสตรีที่มีประสบการณ์ดื่มสุราส่วนมากยังคงการดื่ม แต่ดื่มอยู่ในระดับความเสี่ยงไม่สูงมากนัก และเมื่อดื่มเป็นเวลานานจะกลายเป็นผู้ติดสุรา ซึ่งใช้สุราเพื่อการฉลองในโอกาสสำคัญและงานสังสรรค์รื่นเริง และยังมีบุคคลใกล้ชิดดื่มสุรา ถึงแม้จะรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราแต่ก็ยังคงให้คุณค่ากับการใช้สุรามาก อีกทั้ง

การตลาดของ ผู้ผลิตทำให้สุราสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่าย ข้อเสนอแนะจึงจำเป็นต้องสร้างสิ่งทดแทนและค่านิยมในการสร้างสุขแทนการใช้สุรา รวมถึงเพิ่มมาตรการการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการจำหน่ายสุราและการโฆษณาอย่างจริงจัง

ผลการวิจัยพบว่า ภาครัฐยังคงแสวงประโยชน์จากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ขณะที่สังคมไทยยังมีค่านิยมผิดในการดำเนินชีวิตที่เน้นเพียงสนุกเร้าใจ

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการป้องกันการดื่มสุราในกลุ่มเยาวชน ได้แก่ จัดทำแบบสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงในการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนเข้าค่ายธรรมะ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหรือนโยบายควบคุมการดื่มสุรา ส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน เน้นให้กลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมโดย เป็นตัวแทนในการจัดงานประเพณีสร้างข้อตกลงในการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชน ในชุมชนร่วมกันจากการสร้างพันธะสัญญา

2. การมีร้านเหล้าในเขตชุมชนส่งผลต่อการดื่มสุราของเยาวชนควรจัดโซนในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. จึงจำเป็นต้องสร้างสิ่งทดแทนและค่านิยมในการสร้างสุขแทนการใช้สุรา รวมถึงเพิ่มมาตรการการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการจำหน่ายสุราและการโฆษณาอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐควรมีนโยบาย ดึงดูดใจให้กลุ่มเยาวชนเข้าค่ายธรรมะ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหรือนโยบายควบคุมการดื่มสุรา ส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน เน้นให้กลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมโดย เป็นตัวแทนในการจัดงานประเพณีสร้างข้อตกลงในการ ป้องกันการดื่มสุราของเยาวชน ในชุมชนร่วมกันจากการสร้างพันธะสัญญา

2. ภาครัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการทำกำหนดโซนนิ่งการจำหน่ายสุราและยาสูบ

3. ภาครัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการทำให้ข้าราชการในหน่วยงานภาครัฐลดละเลิกการบริโภคสุราและยาสูบ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยแนวทางดึงดูดใจให้กลุ่มเยาวชนเข้าค่ายธรรมะ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหรือนโยบายควบคุมการดื่มสุรา ส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน เน้นให้กลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมโดย เป็นตัวแทนในการจัดงานประเพณีสร้างข้อตกลงในการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชน ในชุมชนร่วมกันจากการสร้างพันธะสัญญา

2. ควรวิจัยการกำหนดและน่านโยบายที่ชัดเจนในการทำกำหนดโซนนิ่งการจำหน่ายสุราและยาสูบไปปฏิบัติ

3. ควรวิจัยความเป็นไปได้ในงดการโฆษณาการจำหน่ายสุราและยาสูบ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา ภูพลพันธ์. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการใช้บุหรี่ยาสูบในเยาวชน*. รายงานการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์วิจัยสุขภาพสตรี. (2548). *สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มสุราในสังคมไทย*.
- ราตรี ศรีลัสม. (2549). *การแก้ปัญหาชุมชนในการเลิกบริโภคสุรา*. รายงานการศึกษาอิสระ พย.ม. (การพยาบาลชุมชน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวรรณี แสงอาทิตย์. (2550). *ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ดื่มสุราและเสพยาเสพติด*
- ชลวิทย์ บุญศรี. (2549). *แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มผสมสุราของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ส.ม. (การบริหารสาธารณสุข). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วนิดา พลเชียงสา. (2549). *การแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มสุราของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านไผ่ อำเภอยะยา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ส.ม. (การบริหารสาธารณสุข). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สัญญา เคนาภูมิ. (2551). *ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Edwards, G.C. & Ira Sharkansky. D. (1978). *The Policy Predicament: Making and Implementing Public Policy.*, San Francisco: Freeman and Co.
- Eugene, E. (1980). *The Implementation Game: What happen After a Bill Becomes a Law*. 3rd. Prass: The MIT Press.
- Graham, & T. Allison, T. (1971). *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*. Boston: Little. Brown and company.
- Hogwood, B. & Gunn, D. (1984) *Public Policy for the Real World*. Oxford University Press
- John W. (1978). *Research in education*. 3rd ed. New Delhi: Prentice Hall.
- Lipsky, M. (1980). *Street-Level Bureaucracy: Dilemmas of the Individual in Public Services*. New York: Russell Sage Foundation.
- Mazmanian, D.A. & Sabatier, Pual, A. (1981). *Effective Policy Implementation*. Massachusetts: Lexington Books.
- Norton, E.L. (1954 November). Public Policy and Administration: The Goals of Rationality and Responsibility. *Public Administration Review*. 14(1), pp. 22-31.
- Paul, A and, Dean, G.R. (1979, April). "Government Policy and Local Practice". *American Sociological Review*. 36(2), pp. 127-136.

- Pratchett, L. & Wilson, D. (1996). *Local Democracy and Local Government. Texas: Business Publication,*
- Pressman, J.L. & Wildavsky, A. (1973). *Implementation.* Berkeley: University of California Press.
- Quade, E.S. (1982). *Analysis of Public Decision.* New York: Elsevier Science Publishing Co.
- Sabatier, P and Mazmanian, D. (1980). “The Implementation of Public Policy: A Framework of analysis”. *Policy Studies Journal* Contents. Special Issue. 15(9), pp. 22-31.
- Van Meter, Donald S. & Van Horn, Carl E. (1975, February). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration and Society.* 6(4), pp.7 - 20.